

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 listopada 2018 roku ZUS I Oddział w Ł. odmówił J. L. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu Z. L. (1). Jako przyczynę wskazano brak wspólności małżeńskiej między wnioskodawczynią a jej zmarłym mężem. Małżonkowie mieli różne adresy zameldowania i zamieszkania. Brak jest dowodów potwierdzających istnienie wspólności małżeńskiej między małżonkami ponieważ nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego, zmarły nie przyczynił się do utrzymania wnioskodawczynie / decyzja w aktach ZUS/.

W dniu 21 grudnia 2018 roku wnioskodawczynie reprezentowana przez pełnomocnika odwołała się od powyższej decyzji. W uzasadnieniu wskazano ,że wnioskodawczynie z mężem pozostawali we wspólności małżeńskiej. Fakt odrębnego zamieszkiwania był spowodowany tym ,że wnioskodawczynie w 2007 roku rozpoczęła świadczenie pracy na terenie Wielkiej Brytanii. Wnioskodawczynie przyjeżdża na pobyty dłuższe w kraju średnio trzy razy w roku. Po uzyskaniu prawa do emerytury wnioskodawczynie zamierza powrócić do kraju w 2019 roku. Wnioskodawczynie utrzymywała z mężem stały kontakt telefoniczny a po jej powrocie do kraju zamierzali zamieszkać wspólnie w nieruchomości zakupionej w miejscowości I., która była remontowana. Wnioskodawczynie pomagała finansowo zmarłemu. Oboje nie panowali zarówno rozvodu jak i separacji. / odwołanie k- 3-6/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Podtrzymano argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji / odpowiedź na odwołanie k- 37-37 odw/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

J. i Z. L. (2) pozostawali w związku małżeńskim od dnia 22 kwietnia 1978 roku / niesporne, akt małżeństwa w aktach ZUS/.

Z. L. (2) zmarł w dniu 8 września 2018 roku /niesporne , akt zgonu w aktach ZUS/.

W dniu 13 września 2018 roku wnioskodawczynie złożyła wniosek o przyznanie jej renty rodzinnej po zmarłym mężu Z. L. (2) /wniosek w aktach ZUS/.

Wnioskodawczynie od roku 2007 pracuje na stałe w Wielkiej Brytanii. Decyzję wyjazdu w celach zarobkowych podjęła , gdy nie mogła znaleźć zatrudnienia w kraju, od roku 1990 . Do Polski wnioskodawczynie przylatuje trzy razy w roku na dłuższe pobyty trwające około miesiąca. Podczas każdego pobytu wnioskodawczynie zamieszkiwała wspólnie z mężem. Również z mężem wnioskodawczynie podczas pobytów spędzała święta oraz odwiedzała rodzinę. W czasie pobytu za granicą wnioskodawczynie przesyłała mężowi środki finansowe w okresie 2 lat kiedy pozostawał bezrobotny. Po uzyskaniu emerytury wnioskodawczynie przesyłała mężowi ubrania i kosmetyki. Podczas całego pobytu za granicą utrzymywała stały kontakt telefoniczny z mężem. Małżonkowie rozmawiali ze sobą zazwyczaj dwa razy w tygodniu. Małżonkowie zakupili dom do remontu w R. (I.) z zamiarem wyremontowania go i zamieszkania tam wspólnie na emeryturze. Remont był wykonywany ze wspólnych środków – zarobionych przez wnioskodawczynię za granicą oraz oszczędności jej męża z emerytury. Małżonkowie nigdy nie rozważali możliwości rozvodu ani separacji. Żadne z małżonków nie związało się z nikim, dochowując sobie wierności, pomimo rozłąki / zeznania wnioskodawczynie 00;02;41 w zw z 00;41;53, zeznania świadków T. D. 00;22;27 M. J. 00;28;24 M. C. 00;35;01 CD k- 60 , akt notarialny w aktach ZUS /.

Pogrzeb Z. L. (2) był przygotowany przez wnioskodawczynię i jej córkę. W pogrzebie uczestniczyła wnioskodawczynie .Zmarły został pochowany w grobie, w którym w przyszłości ma być pochowana również wnioskodawczynie. Z. L. (2) nie wyjechał razem z żoną za granicę ale pozostał w kraju z uwagi na swój stan zdrowia i potrzebę pomocy córce, która była samotną matką. / zeznania wnioskodawczynie 00;02;41 w zw z 00;41;53, zeznania świadka M. J. 00;28;24 CD k-60 /.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania wnioskodawczynie i świadków oraz dokumenty załączone do akt sprawy. W ocenie Sądu zeznania świadków są spójne, konsekwentne i wzajemnie się potwierdzają. Sąd nie dopatrzył się żadnych przyczyn dla których można by odmówić im wiarygodności. Nie sporny między stronami jest fakt odrębnego zamieszkiwania małżonków co potwierdziła wnioskodawczynie w swoich zeznaniach. Wszyscy świadkowie potwierdzili również, że w czasie pobytu w kraju wnioskodawczynie zamieszkiwała z mężem, wspólnie odwiedzali córkę i dalszą rodzinę. Okoliczność, że wnioskodawczynie posiada zameldowanie pod innym adresem niż jej zmarły mąż nie ma znaczenia dla rozpoznania sprawy.

Sąd zważył, co następuje :

Odwołanie wnioskodawczynie jest zasadne.

Stosownie do treści art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2018 r poz. 1270 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 w/w ustawy, do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
- 3) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 4) rodzice.

W myśl art. 70 ust. 1 w/w ustawy, wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

- 1) w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo
- 2) wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

Stosownie do treści art. 70 ust. 2, prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1 pkt 2.

Zgodnie zaś z ust. 3 w/w art. 70, małżonka rozwiedziona lub wdowa, która do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia warunków określonych w ust. 1 lub 2 miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową.

W myśl art. 23 k.r.o., małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie. Są obowiązani do wspólnego pożycia, do wzajemnej pomocy i wierności oraz do współdziałania dla dobra rodziny, którą przez swój związek założyli.

Mając na względzie treść w/w przepisów wskazać należy, że warunkiem nabycia prawa do renty rodzinnej jest, poza spełnieniem przesłanek z art. 70 ust. 1 i 2 u.e.r.f.u.s., pozostawanie przez małżonków do dnia śmierci jednego z nich w stanie faktycznej wspólności małżeńskiej. Pojęcie wspólności małżeńskiej przewidziane w art. 70 ust. 3 u.e.r.f.u.s.

obejmuje bowiem nie tylko wspólność majątkową małżeńską, lecz także więź duchową, osobistą, emocjonalną i uczuciową. Za wspólność małżeńską uważa się rzeczywisty związek łączący oboje małżonków, obejmujący wspólne zamieszkiwanie i prowadzenie wspólnego gospodarstwa, wspólne pożycie, wierność i pomoc we współdziałaniu dla dobra rodziny. Wspólność małżeńska oznacza wspólne pożycie małżeńskie w rozumieniu art. 23 k.r.o. i ustaje w przypadku rozkładu pożycia, czyli zerwania wszystkich łączących małżonków więzi. Przyjmuje się przy tym, że oddzielne zamieszkiwanie małżonków nie jest równoznaczne z ustaniem wspólności małżeńskiej w rozumieniu art. 70 ust. 3 u.e.r.f.u.s.

W ocenie Sądu między wnioskodawczynią a jej mężem do dnia śmierci istniała wspólność małżeńska. Rozpoznając sprawę należy mieć na uwadze, że kontakty wnioskodawczynie i jej męża były utrudnione przez zamieszkiwanie wnioskodawczynie przez większą część roku poza granicami kraju. Nie oznacza to jednak, że doszło do rozkładu pożycia małżeńskiego i zerwania więzi między małżonkami. Jak potwierdzili przesłuchiwani w sprawie świadkowie, małżonkowie przez cały czas rozłąki, utrzymywali ze sobą kontakty. Rozmawiali telefonicznie a wnioskodawczynie spędzała z mężem święta i czas podczas pobytów w Polsce. Wtedy zamieszkiwali wspólnie jak też wspólnie odwiedzali rodzinę.

Podnieść należy, że decyzja o wyjeździe z Polski i podjęciu zatrudnienia za granicą była spowodowana trudną sytuacją zawodową wnioskodawczynie i jej wieloletnim pozostawaniem bez pracy. W indywidualnej sytuacji można uznać istnienie wspólności małżeńskiej między małżonkami, żyjącymi od kilku lat oddzielnie - w szczególności przy uwzględnieniu szczególnych niezależnych od woli małżonków okoliczności, które w swoisty sposób kształtują relacje małżeńskie, zwłaszcza gdy takie okoliczności jak warunki życiowe, niemożność znalezienia pracy czy też zły stan zdrowia są niezależne od woli stron i mogą prowadzić do okresowego, a czasami nawet wieloletniego osobnego zamieszkiwania małżonków./ wyrok SA w Rzeszowie z dnia 13.02.2018 w sprawie III AUa374/17 LEX nr 2457506/.

Małżonkowie pomimo rozłąki dochowali sobie wierności, żadne z nich nie związało się z kimkolwiek, nie zamierzali się rozwieść ani wystąpić o separację. O więzi duchowej łączącej wnioskodawczynię z mężem świadczą plany zamieszkania poza miastem w remontowanym domu podczas emerytury. Świadczy o tym też, poza wymiarem materialnym przesyłanie upominków, ubrań czy kosmetyków. Znamienny jest również fakt organizowania przez wnioskodawczynię pogrzebu męża wspólnie z córką, uczestniczenie w ceremonii oraz pochowanie męża w grobie, w którym w przyszłości ona sama ma być pochowana. Niewątpliwie wnioskodawczynię i jej męża łączyły więzi ekonomiczne. W okresie kiedy Z. L. (2) pozostawał bez pracy wnioskodawczynie pomagała mu finansowo w utrzymaniu natomiast później, po uzyskaniu przez niego emerytury wspomagała przesyłając ubrania, kosmetyki czy upominki.

W ocenie Sądu między małżonkami L. w dacie śmierci Z. L. (2) istniała wspólność małżeńska a małżonków łączyły zarówno więzi ekonomiczne jak i emocjonalne i duchowe. Nie miał na to wpływu fakt zamieszkiwania i pracy wnioskodawczynie poza granicami kraju.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczynie prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu Z. L. (2) od dnia 8 września 2018 roku, zgodnie z treścią przepisu art. 129 ust 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ponieważ wnioskodawczynie była reprezentowana przez pełnomocnika i wygrała proces w całości Sąd zasądził na jej rzecz zwrot kosztów zastępstwa procesowego na podstawie art. 98§1kpc w zw. z §9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U 2018 poz. 265).